

De Heraut

van de

Bereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 23 juni 1881 (Staatsblad No. 124.)

Zondag 3 Augustus 1902. N°. 1283.

Abonnementen: *franco* aan huis, per drie maanden / 1.20, voor het Buitenland per jaar / 4 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertenties: van 1 tot 6 regels / 1.20, voor elke regel meer 20 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereen. 12 Cent. p. regel

„Aan den dorpel in het Huis mijns Gods.“

Want een dag in uwe voorhoven is beter dan duizend uren in de tenten der goddeloosheid. Psalm 84: 11

Op een Jood in oude dagen, die ver van Jeruzalem woonde, oefende de tempel van Jehovah op Sion een niet uit te spreken aantrekkingskracht uit.

Bij de bewoners van Jeruzalem en van haar naasten omtrek was dit minder sterk het geval. Te Jeruzalem en in de omliggende dorpen was men aan het zien van den heerlijken tempel gewoon. Men roemde in zijn pracht, men was trotsch op zijn bezit, men prees zich gelukkig den tempel des Heeren steeds voor ogen te hebben. Maar het steeds voor zich hebben van dien tempel maakte dat men aan Sion gewend raakte. Men kon er in- en uitgaan zonder in zijn dagelijksch bedrijf gestoord te worden. Te Jeruzalem had men den tempel van Jehovah bij de hand, en was er prat op, maar zonder er heimwee naar te kennen.

Maar heel anders was dit met den Jood die over de Jordaan en bij Gennesareth meer woonde. Voor zulk een lag de tempel verre. Hij betrad de voorhoven zijns Heeren slechts een enkel maal op het hoogste feest. De indruk, dien de tempel en de tempeldienst op zulk een feest op hem maakte, was te meer overweldigend naar mate juist op zulk een feest de tempel in al zijn glorie blonk. En als hij dan op zijn verre landhoeve teruggekeerd, met dien diep gevoelden indruk in 't hart, zijn gedachten weer naar Sion liet dwalen, dan maakte zich een smachtend heimwee van hem meester, dat hij de zwaluwen benijdde die hun nest in 's Heeren huis bouwden, en meer nog den dorpelwachter die elken morgen het heiligdom ontloot.

Zelfs wij met ons veel kalmer temperament zouden dat heimwee gekend hebben; maar wie verstaat niet hoeveel machtiger dat heimwee een Jood in oude dagen moest aangrijpen met zijn nog onverschoten Oostersch-hartstochtelijke natuur?

In Sidon en Damascus zag het volk zijn god, maar de Jood bij Hermon of bij de Jordaan zag niets. Zijn dorp was leeg. Niet een kerk als bij ons, noch zelfs een Synagoge. Het huis van zijn God was te Jeruzalem; en wat hem zoo onweersbaar naar Jeruzalem trok, het was niet de tempel, hoe volheerlijk, maar Jehovah, de God Abrahams, Isaacs en Jacobs, die van Sion gezegd had: „Hier zal ik wonen.“

Het is dan ook niet David, die zijn paleis te Jeruzalem had, maar het zijn de verperscheidte kinderen van Korach, wier zielsbegeerte zich in den 84sten Psalm uitgoot:

„Mijn ziel is begeerig en berijkt van verlangen (naar de voorhoven des Heeren).
„Mijn hart en mijn vleesch roepen uit tot den levenden God.
„Zelfs vindt de musch en de zwaluw een nest (bij uw altaren).
„Zalig zijn zij die in uw huis wonen en u (preken) kunnen, gestadiglijk.
„Een dag in uw voorhoven is beter dan duizend uren in de tenten der goddeloosheid.“

Die tempeldienst op Sion was zinbeeldig, niet werkelijk noch wezenlijk.

Die tempel behoorde tot den dienst der schaduwen, en strekte om aan Israël den geestelijken dienst des Heeren aanschouwelijk voor ogen te stellen.

Hieruit volgde, dat deze tempel bestemd was om afgebroken te worden en te vervallen, zoodra de volle openbaring van den geestelijken dienst van Jehovah in Messias verschenen zou zijn.

De werkelijke tempel was niet het paleis van steen op Sion, maar de Christus, God geopenbaard in het vleesch. En van hem uit breidde die tempel zich uit in wie hem worden ingelijfd. Des Heeren tempel zijt gij, als levende steenen in dien tempel des Heeren ingevoegd. De tempel is waar God in woont, en God zelf woont in elk hart, waarin de Heilige Geest is ingedaald.

Vandaar, dat toen op den Pinksterdag de Heilige Geest werd uitgestort, de tempel op Sion had afgedaan, en de blik van wie Jezus toebehoorde, zich niet meer naar Sion, maar naar de Gemeente der heiligen richtte.

Toch was ook zoo die Gemeente der heiligen nog niet de geestelijke tempel des Heeren in al zijn zuiverheid.

De vlek was er nog en meer ook de rimpel, en die vlek werd donkerder en die

rimpel breder, naarmate de Gemeente zich op aarde uitbreidde.

Vandaar dat toen de blik der gekochten des Heeren zich naar nog zuiverder openbaring van den tempel des Heeren richtte, naar de gemeente der volmaakt rechtvaardigen daarboven, naar de heiligen die der zonde waren afgestorven, naar de schare die niemand tellen kon om den Troon huns Gods.

En zoo verplaatste zich het voorwerp van het zielsverlangen, en kwam door natuurlijk proces voor het aardsch Jeruzalem allengs het hemelsch Jeruzalem in de plaats, en toen weerkloek het apostolisch woord:

„Gij zijt gekomen tot den berg Sion, en de stad des levenden Gods, tot het hemelsch Jeruzalem, en de vele duizenden der engelen.“

Zoo was wat eertijds de voorhoven voor de gordijnen op Sion waren, nu de woonsteden des Heeren boven de hemelen geworden.

Het zielsverlangen om naar Sion op te gaan, was nu omgezet in het heimwee naar gemeenschap met het Eeuwige Wezen in Christus.

Een dorpelwachter aan de heilige plaatsen te zijn, beteekende nu niet meer, aan de poorten van graniet en marmer te waken, maar steeds aan den ingang van de Tente des Heeren te vertoeven, en niet af te laten van de gemeenschap met zijn God in het hart.

Dat „aan den dorpel in het Huis zijns Gods verkeer“, in Psalm 84, verkreeg zoodoende door Christus verschijning een heel andere, een veel diepere betekenis.

Met wat bangheid het ook soms ons hart omklemt, het feit is niet te weerspreken, dat voor duizenden bij duizenden zielsbewust leven in de gemeenschap met God slechts in enkele oogenblikken zich denken laat.

Gods verborgen omgang eischt afrekening van onze gedachten van het schepel en saamtrekking van onze gedachten en ons innerlijk leven op de Fontein van alle goeden. Dit nu is denkbaar in de bidcel, denkbaar voor wie niets om handen heeft. Denkbaar voor wie zich in het studeervertrek kan terugtrekken. Maar het is onmogelijk, voor wie van 's morgens vroeg tot 's avonds laat met de spanning van zijn denken en zijn willen bij zijn aardsche taak moet zijn.

Van wie de ijdelheid zoeken zwijgen we in dit verband; we spreken nu alleen van wie dag aan dag te zweogen en te sloven hebben in rusteloozen arbeid, en zich nauwelijks op hun leger hebben uitgestrekt, of de slaap verdooft hun geest.

Zelfs wie vrijer over zijn dagen beschikt, weet wat inspanning het kost, om uit de veelvuldigheden van ons snel en zenuwachtig leven zijn gedachten zoo los te maken, dat ze waarlijk de ziel in de Tente des Heeren inleiden. Vooral in onzen tijd is het soms, of heel het leven ons van onzen God wil afscheiden. Onze vaders waren in hun kalmer leven er zooveel gelukkiger aan toe. En dan nog, ook al komt het bij u tot die concentratie van uw ziel en uw zinnen op uw God, hoe langzaam gaat dan nog vaak de toeleiding, en wat jaren kost het niet, om in de gemeenschap der ziels-eenzaamheid met uw God verder te komen.

En hoe wilt ge dan dat zij, wiens geest bijna altoos gespannen is, gespannen tot vermoeienis toe, door zijn aardsche taak, in die stille ruste der heilige mystiek ingaat?

O, Het is pijnlijk te zien, hoeveel, die tijd te over hebben en soms niet weten hoe ze hun tijd dooden zullen, toch aan die inlijger gemeenschap met hun God geheel vreemd blijven; maar Hij, die weet wat maaksel we zijn, gedachtig zijnde dat we stof zijn, ziet in Goddelijk erbarmen op die duizenden neder, wier rusteloos leven hen feitelijk van alle nadere gemeenschap met Hem afsnijdt.

Welu, voor deze allen tot vertroosting staat het geschreven, dat reeds het verkeer aan den dorpel van het Huis enes Gods zaligheid kan wezen, ook waar het dieper ingaan in de voorhoven en in de Tente des Heeren hun niet gegund wordt.

Aan den dorpel, d. w. z. dat al kunt ge niet den verborgen omgang met uw God ten volle genieten, ge toch zoo dicht nabij uw God blijft, als het leven slechts even toelaat.

Aan den dorpel, om zoo als het drukke leven het gedooft, aanstonds van den dorpel de voorhoven binnen te treden, rijk en zalig in de aanbidding van uw God.

Er ligt in dat aan den dorpel nog een andere zin.

Het leven der liefdegemeenschap met onzen God in zijn verborgen omgang is niet

bestendig. Telkens wordt het afgebroken. Gedurig wordt het verstoord.

Dit doet het golvende leven. Dit doet de telkens opwakende zonde. Maar dit kan ook het gevolg daarvan zijn, dat God zich van ons terugtrekt, om ons door tijdelijke beroving van zijn gemeenschap, voor diepere genieting in die gemeenschap voor te bereiden en te oefenen.

Wie te veel en te mild van de liefde zijns Gods genoot, loopt altoos gevaar aan die liefde te wennen, er daardoor onverschillig voor te worden, en er het innerlijk zielsverlangen naar te voelen afkoeien.

Dan is ons noodig, dat we een tijdlang aan die liefde gespeeld worden, en er zoodoende het heimwee in de ziel weer naar gewekt worde. En in zulke oogenblikken, en op zulke dagen, gaan we dan weer van de voorhoven naar den dorpel terug, toch gelukkig en blijde, dat we niet geheel zijn afgegaan en nog aan den dorpel van het Huis onzes Gods verblijven mogen.

Ook dit nog. Genade is vrij. God geeft den Heiligen Geest aan een iegelijk in de mate die Hij wil.

Er zijn er, die boven allet diep en innig in zijn gemeenschap zijn ingeleid en roemen konden in gezichten en in opgetrokken te zijn geweest tot in den derden hemel, en te hebben gezien en gehoord heerlijke dingen die niemand op aarde kon uitspreken.

Er zijn er anderen, die zonder zoo begiftigd te zijn, toch rijk en overvloedig zich in den stroom der eeuwige Liefde baden mochten.

Er zijn er weer anderen, die, al waren ze niet derwijs rijk begenadigd, toch de volle zaligheid van het innig gebed kenden en dag aan dag hun teug dronken uit de wateren des levens.

En zoo daalt het met oneindige verscheidenheid, in allerlei vormen, tot ge eindelijk aan hen toekomt, die geen tien, en geen vijf, maar slechts één talent van deze genade ontvingen.

Welu, dat zijn zij, die aan den dorpel van het Huis des Heeren vertoeven; die in den tempel niet ingaan, maar er toch *inzien*; en ook onder dezen zijn er, die zoo rijk en gelukkig in hun God zijn.

Stillen en eenvoudigen in den lande, die op niets hoogers aanspraak maken; die weten dat ze op niets recht hebben, en in stille bescheidenheid tevreden en dankbaar aanvaarden wat hun God hun geeft.

Ze leven aan den dorpel, niet in de voorhoven van het Huis des Heeren; maar dat leven mogen aan den dorpel is hun heerlijker dan alle vreugde in de tenten der wereld.

Voor Kootwyls Scholen.

Ontvangen van den heer J. IJsebrand te Amsterdam, verschillende giften bij Z.E.D. ingekomen en telkens verantwoord in de *Amst. Kerkbode*, tot een gezamenlijk bedrag van f. 100.

D. HULLEMAN, Penningmeester.

Kootwijk.

Officieele Berichten.

De classis Appingedam der Gerel. kerken verklaart, dat door haar in hare vergadering van 24 juli 1902 praeparatoir is gecommuniceerd en daarop met alle stemmen bevestigd is verklaard in de Gerel. kerken in Nederland, de WelEd. heer, cand. U. Ubbeus, wiens adres is te Spijk, prov. Gron.

Namens de classis voornoemd: Ds. K. M. R. Veldman, Scriba.

Generale Synode te Arnhem.

In het in dit blad voor veertien dagen opgenomen, en voor eene week aangevalde Agendum, is nog het volgende in te lasseten:

Onder A. 1. v. Gelderland: 11. Schrijven in sake het Concept Contract, van ambtsdragers in Gerel. Kerken der Classis Arnhem.

Onder A. 1. h. Zuid Holland: 11. Schrijven in sake het Concept Contract, van den Kerkeraad der Gerel. Kerk te Hardinxveld.

12. Idem van Kerkeraadsleden der Gerel. Kerk te Alfen.

13. Idem van leden, en van nog niet tot het H. Avondm. toegelaten leden der Gerel. Kerken van Oudshoorn en Alfen.

Onder A. 1. i. Groningen: 11. Schrijven in sake het Concept Contract, van leden der Gerel. Kerk te Groningen.

Onder A. 1. m. Drenthe: 11. Schrijven in sake het Concept Contract, van den Kerkeraad der Gerel. Kerk te Haulerwijk.

Onder E. H. e. Groningen: 11. Bezwaarschrift van Zr. Wed. Ds. L. H. van Dijk (in leven pred. te Schildwolde), te Kampen.

Onder G. 1. Bezwaarschrift van Br. W. Swagerman te 's Gravenhage. 2. Bezwaarschrift van Br. B. A. Boll te Gendringen.

Aan H. II. A. is toe te voegen: Rapporteur: Ds. K. Farnhout.

Hiermede zijn de publicatien in sake het Agendum afgeleverd. Het Agendum ten gebruike van de leden der Synode wordt deze week gedrukt, en verzonden aan de primus en secundus-afgevaardigden en de adviseerende leden. Mocht iemand het vóór Dinsdag 5 Aug. niet ontvangen, dan berichte men dit aan den eerste-ondergeteekende.

Namens de Kerkeraaden der Gerel. Kerk te Arnhem (A. en B). H. HOEKSTRA. M. A. HAFEMANS.

Arnhem, 29 Juli 1902.

Buitenland.

N. Amerika. Uit de Synode der Gereformeerde kerk.

Wij deelden reeds mede dat de Chr. Gerel. kerk door haar afgevaardigden aan de Synode der Gerel. kerk de volgende vragen stelde:

„Wat zal de toekomstige verhouding zijn van de Algemeene Synode aangaande de met eede verbonden geheime genootschappen? en. Waarom wordt de „Verwerping der Dwalingen van de Remonstranten“ niet in de Belijdenisschriften der Gerel. Kerk gevonden?

Er werd eene commissie benoemd om op die vragen een concept-antwoord te geven. De Synode van dit jaar nam het geconcepioneerde antwoord aan, hetwelk aldus luidt:

1. „Wat zal de toekomstige verhouding onzer Kerk zijn in betrekking tot met eede verbonden geheime genootschappen?“

Dat deze vraag tot ons komt in zulk een formeel en officieel wijs schijnt eenigen twijfel aan te toonen aan de zijde der Christelijk Gerel. Synode, over genoemde zaak. Deze twijfel doet ons leed. Volkomen vertrouwen behoort te bestaan tusschen corresponderende lichamen. Corresponderende Algemeene Synodes hebben gelijke rechten en verantwoordelijkheden. Ieder is verantwoordelijk aan het Hoofd der Kerk, den Heere Jezus Christus, en aan de waarheid, gelijk zij ons, in het door den Geest ingegeven Woord, is geopenbaard en verklaard wordt door de Standards der Kerk. Een is uw Meester, namelijk, Jezus Christus.

Terwijl het ons leed is, dat deze vraag twijfel schijnt te onderstellen aangaande de verhouding onzer Synode tot bedoelde zaak, is het evenwel stof tot blijdschap dat ons antwoord geen voorwaarde gemaakt werd voor de broederlijke correspondentie; het initiatief waarvan genomen is door de Christelijk Gerel. Kerk.

Er zijn in dit land geen Christelijke lichamen nauwer verbonden in geschiedenis, leer en regeringsvorm, dan wij. Onze eenheid in geloof wijt naar eenheid in streven om grootsche Zending van de kerken der Reformatie in dit land uit te voeren. Er zijn derhalve geen twee Kerken in dit land, die, ter oorzaak van nationale herkomst, vaderlandslevende instinkten en medegevoelens zijnde van een kostelijke erfenis der Reformatie, meer sympathisch in hart en arbeid zouden zijn dan de Kerken in deze correspondentie verteenwoordigd.

Maar de broeders der C. G. Kerk begeeren een bepaald antwoord op een vraag van algemeen aard. Vele vragen van gelijken aard eischen bestendig de aandacht der Kerken, de voldoende oplossing waarvan veel moeilijker is, dan een oppervlakkige beschouwing moge aan toonen. Hopper vraag: „Wat de toekomstige verhouding der Gerel. Kerk in Amerika zal zijn in betrekking tot geheime met eede verbonden genootschappen?“ is in het oordeel der Commissie van zulk een algemeen karakter, dat er geen definitief antwoord op kan gegeven worden, en inzonderheid om deze reden dat zij een concrete quaestie voorstelt, de behandeling waarvan in den aan der zaak in Gerel. Kerken haar initiatief alleen kan vinden door den kerkeraad.

Wij kunnen de Synode der C. G. Kerk de verzekering geven, dat de Synode der Gerel. Kerk in Amerika de met eede verbonden geheime genootschappen niet beschermt. Ook is er geen reden voor de onderstelling, dat de Algemeene Synode van haar positie zal afwijken herhaaldelijk uitgedrukt in de uitspraken over dit onderwerp.

In de behandeling van alle vraagstukken, hetzij van leer of leven, welke geoordeeld worden in strijd te staan met het woord van God en de belijdenissen des geloofs, staat de Gerel. Kerk in Amerika, evenals de Gerel. Kerken in Nederland, op de welbekende en vastgestelde methode van behandeling van tuchtzaken. Een afwijking van deze methode zou de Algemeene Synode en de gemeenten in sindsloze moeilijkheden verwickelen, en de aloude beginselen van Gerel. Kerkregering in gevaar brengen.

Onze hoogere Kerkelijke vergaderingen — Classen, Particuliere en Algemeene Synodes zijn, wat tuchtzaken aangaat, slechts lichamen van appel. Indien dit in 't oog genomen wordt zal er veel misverstand voorkomen worden, en zulke vragen als de onderhavige zullen ophouden noodzakelijk te zijn.

Het recht van vragen en het privilege om informatie in te winnen, is, het spreekt van zelf, wederkeerig. Maar deze rechten en vrijheden behooren altijd binnen de perken der Christelijke wellevendheid („courtesy“) zich te

bepalen en niet in conflict te komen met de vastgestelde beginselen van Kerkregering.

Deze aangenomen waarheden van Gerel. geloof en practijk in 't oog houdende en deszelve toepassende op de eischen der vriendschappelijke christelijke betrekking — vele, zoo niet alle oorzaken voor misverstand zullen worden opgeruimd.

Ten Tweede: „Waarom de „verwerping der Dwalingen van de Remonstranten“ in de Standards der Gerel. Kerk in Amerika wél weggeleten?“

De weglatting moet verklaard worden in het licht van de geschiedenis der Gerel. Kerk in dit land. Het is niet noodig de natulen der Synode te overliden met de resultaten van een lang historisch onderzoek.

Wij kunnen volstaan met een beschrijving van den toestand waarin de Gerel. Kerk in Amerika zich bevond toen zij, in 1792, hare constitutie aannam, en den toestand der Gerel. Kerken in Nederland in de 17e eeuw.

Die geheel verschillende toestanden maakten het onnoodig voor de Gerel. Kerk in Amerika, om in negatieve vorm te herhalen wat reeds met genoegzame volledigheid en nadruk in de positieve geloofsartikelen verklaard was.

De Gerel. Kerken in Nederland werden toen ter tijd geconfronteerd door georganiseerde anti-gereformeerde machten. Deze zochten toelating en positie binnen de Gerel. Kerken, om aldus erkenning te verkrijgen ter voortplanting van hunne bijzondere leerstellingen.

De Synode van Dordrecht in 1618-19 geveelde zich heilig verplicht om beide een positieve en negatieve verklaring te geven, waarom de Remonstranten met hunne bij gesponnen uitspraken van leerstellinge waarheden niet konden worden erkend als ware en vertrouwde uitspraken van de Godsopenbaring.

Het was een allereerst een misleidende stelling om aan den overnieuwden en onge-influencierten wil des menschen de functie van den Heiligen Geest toe te kennen. De Synode van Dordrecht kon geen twijfel hoegenaamd bij iemand overliden in betrekking tot de verwoestende gevolgen van de gevoelens der Remonstranten.

De Gerel. Kerk in dit land stond niet voor zulke tegenstrijdige machten. Waren er dan geen Remonstranten of Arminianen in dit land op dien tijd? Zij kunnen er wel geweest zijn, maar zij klopten niet aan de deur van de Gerel. Kerk in een georganiseerde capaciteit zoekende erkenning, en de propaganda hunner leerstellingen.

De Synode van Dordrecht moest, wat wij noemen, een acte van uitsluiting passeeren. En dit deed zij effectievelijk door het formuleeren, eerst van de positieve verklaring der waarheid en dan nog eens en om er nadruk aan te geven, in antithetischen vorm, zoodat er zelfs niet de schaduw van twijfel kon zijn in betrekking tot de erkenning van ketterijen uitgesproken op de meest figneponnen wijs.

Zulke toestanden bestonden er niet in de Gerel. Kerk in Amerika. Zij vervulde daarom haar geheel plicht door het aannemen van de leerstellinge Standards, of Canones van de Gerel. kerken in de Nederlanden, wier dochter zij was en wie zij tot op den huidigen dag geerd heeft door deze leerstellingen geheel onveranderd te bewaren.

Zij, die met haar willen leven, moeten instemming verklaren met hare geloofsbelijdenis, en al hare dienaren des Woords hebben altijd de Canones van Dordrecht ondertekend, en doen dat tot op den huidigen dag toe.

Verder, er is in de „Verwerping der Dwalingen“ geen meerdere waarheid, welke niet alreede in de positieve belijdenis des geloofs uitgedrukt wordt. Hij, die de vijf Canones aanneemt, omhelst een volledige en geen gedeeltelijke belijdenis.

De aanneming van de „Verwerping der Dwalingen“ is ook niet noodzakelijk voor een volledige uitdrukking van de waarheden des Bijbels.

Doch, men zegt, dat door de „Verwerping der Dwalingen“ aan te nemen, de waarheid in des te helderder licht uitkomt, en dat zij om deze reden een deel van de artikelen des geloofs behoorden te blijven.

De algemeene waarheid hiervan wordt goeddeels toegestemd. Contrasten maken iedere waarheid van welken aard ook, meer intensief. Doch hij, die niet door contrasten wil onderwijzen, legt zichzelf daardoor niet bloot aan de beschuldiging van niet de geheele waarheid te houden, wanneer de geheele waarheid reeds volledig en duidelijk is uitgesproken.

Het is alleen een zaak van optiek, of eene waarheid, reeds schriftmatig geformuleerd, nog eens weer in een anderen vorm zal worden uitgesproken.

Er kunnen op een gegeven periode in de Kerk toestanden bestaan, wanneer het ten hoogste aanbevelenswaardig, ja noodzakelijk is, zulke te doen.

Zulke toestanden bestonden er destijds in de Nederlanden, waar genoemde vorm van dwaling plaats zocht in de Kerk naast de waarheid.

De Synode van Dordrecht had te doen met menschen en niet enkel met abstracte waarheden; en wij gelooven dat wij niet ver mis zijn als wij zeggen dat de „Verwerping der Dwalingen“ haar diepst grond in dit feit had.

Als reeds gezegd, er was geen klasse menschen in de Gerel. Kerk in dit land op dien tijd (1792) in haar vroege geschiedenis, die uitgesloten moesten worden wegens hunne ketterische gevoelens.

En wat meer zegt, het is een historisch feit